

PAPER DETAILS

TITLE: 5. Sinif Müzik Egitimi Programinin (2017) Stufflebeam'in CIPP Modeli`ne Göre
Degerlendirilmesi

AUTHORS: Taha ALTINSOY,Rüyam KÜÇÜKSÜLEYMANOGLU

PAGES: 11-36

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1512905>

5. SINIF MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMININ (2017) STUFFLEBEAM'İN CIPP MODELİ'NE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ¹

Evaluation of 5th Grade Music Program (2017) According to Stufflebeam's CIPP Model

EOI: <http://eoi.citefactor.org/10.11243/ijhar.06.01.001>

Taha ALTINSOY

Orcid: 0000-0023-0004-0003 ♦ MEB Müzik Öğretmeni ♦ altinsoy.taha@gmail.com

Doç. Dr. Rüyam KÜÇÜKSÜLEYMANOĞLU

Orcid: 0000-0003-3540-2117 ♦ BUÜ Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi ♦ ruyamk@uludag.edu.tr

¹ Bu çalışmayı Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yürütülen yüksek lisans tezinin verilerinin bir kısmı kullanılarak hazırlanmıştır.

ARTICLE INFO

Submit Date : 07.01.2021
Firs Revision : 11.02.2021
Last Revision : 11.02.2021
Accept Data : 20.02.2021

Anahtar Kelimeler

Müzik dersi öğretim programı,
CIPP, Müzik öğretmeni, Girdi,
Süreç.

Keywords

Music lesson curriculum, CIPP,
Music teacher, Input, Process.

Reference

Küçüksüleymanoğlu, Rüyam.
Altınsoy, Taha. (2021). 5. Sınıf
Müzik Dersi Öğretim
Programının (2017)
Stufflebeam'in CIPP Modeli'ne
Göre Değerlendirilmesi.
*Uluslararası İnsan ve Sanat
Araştırmaları Dergisi*, 6(1): 11-36.

Özet

Bu araştırmada, 2017-2018 öğretim yılında uygulanmaya başlayan 5. Sınıf Müzik Programının, öğretmenlerin görüşleri üzerinden Stufflebeam'in CIPP Modeli çerçevesindeki "Girdi" ve "Süreç" boyutlarında değerlendirilmesi hedeflenmiştir. Araştırma nitel bir çalışma olup, betimsel türde tarama modelindedir. Araştırmaya Mardin'de ortaokullarda görev yapan 10 müzik öğretmeni katılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu ve gözlem yoluyla elde edilmiş ve betimsel analiz yöntemiyle yorumlanmıştır. Ek olarak, doküman analizi kapsamında; 5. sınıf müzik program dökümü, 5. sınıf ders kitabı ve öğrencilerin proje ödevleri incelenmiştir. Bulgular başlangıçta ayrı ayrı ele alındıktan sonra, girdi ve süreç bakımından bir bütün olarak değerlendirilmiş ve yorumlanmıştır. Girdi boyutunda programın öğrencilerin giriş özelliklerinin göz ardı ettiği, ders kitapları ve materyallere ilişkin öğretmen görüşlerinin olumsuz olduğu ve programın müzik dersinin amaçlarını karşılamaktan uzak olduğu görülmüştür. Süreç boyutunda ise başta zaman sıkıntısı olmak üzere, teorik bilgi yoğunluğu ve teknolojik imkansızlıklar gibi pek çok sebepten ötürü sürecin amaca uygun geçirilemediği saptanmıştır.

Abstract

This research, it is aimed to evaluate the 5th Grade Music Program (2017) in terms of Input and Process dimensions within the framework of Stufflebeam's CIPP Model through the opinions of teachers. The research is a qualitative study and descriptive screening model. 10 music teachers working in Mardin participated in the research. The data were obtained by interview form developed by the researcher and interpreted with descriptive analysis method. The 5th-grade music program booklet, the 5th-grade textbook, and some of the student projects were examined.



In the input dimension, it was seen that the program ignored the entrance characteristics of the students. The opinions about the textbooks and materials were negative and were far from meeting the program's objectives. In the process dimension, it was found that the process could not be passed for the purpose due to many reasons, mostly time constraints.

Giriş

Eğitim, insanlık tarihinin başlangıcı kadar eskilere dayanan bir olgu olup, insanoğlunun bilmeye ve öğrenmeye olan arzusu ve ihtiyacı, eğitimi, hayat boyu süregiden bir döngü haline getirmektedir. Yaşamın her alanında, bireyler etkileşim içerisinde olma ve öğrenme halindedir. Sürekli gelişmekte ve yenilenmekte olan eğitim olgusu, toplumların ihtiyaçlarını gidermeye, sorunlarının çözümü ulaşmasına önemli ölçüde katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Eğitimin hedefi, çağdaş ve uygar toplumu oluşturacak, topluma katkı sağlayacak ve kendini gerçekleştirecek bireyler yetiştirmektir.

Eğitim; bağımsız bir toplum ve ulusu oluşturacak, bireysel moral düzeyi yüksek, sağlıklı bireylerin yetiştirilmesiyle hem bireysel hem de evrensel bir kültüre sahip, zengin bir toplumu yetiştirmeyi amaçlar. Eğitimdeki tüm yenileşme ve gelişme girişimleri, toplumun her kesiminin ilgi alanına girmektedir. Eğitim, toplumda değişmelerden sorumlu olması nedeniyle değişime diğer sistemlerden önce uyum sağlamak durumundadır. Bir ülkenin refah ve mutluluğu; o ülke insanlarının nitelikli ve sürekli bir eğitim almaları ve bununla kazandıkları bilgi, beceri ile ekonomik büyümeye yapabilecekleri katma değere bağlıdır. Bunun için, sosyo-ekonomik gelişmenin en önemli itici gücü ve verimlilik artışının en önemli unsuru, toplumun eğitim düzeyidir (Eşen, 2005:1).

Çağdaş bireyler yetiştirmeni adımlarından biri sanat eğitimidir. Sanatın eğitimi denilince bireyin, toplumun ve insanlığın eğitimine sağladığı anlamlı katkı ve yarar anlaşılır. Sanatın genel ve eğitimsel işlevleri ise sanat eğitimi gerektirir. Sanat eğitimi, insanların kendi yaşantılarını amaçlı ve yöntemli olarak olumlu yönde değiştirme, dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir (Uçan, 2002:2-3). Bir başka deyişle, sanat, insanın kendi içinden başlayarak çıktığı, evreni estetik ve yaratıcılık bağlamında anlama ve tanıma yolculuğudur. Sanat eğitiminde öncelikli hedef sanatçı yetiştirmek değil, içindeki yaratıcı gücü ortaya çıkarmada bireylere yardımcı olarak, estetik görüşlerini geliştirmektir.

Müzik, çağdaş toplumun inşası ve ona katkı sağlayacak bireylerin yetiştirilmesinde, en az diğer sanat dalları kadar önemlidir. Bu nedenle, müzik eğitimi, toplumsal ölçekte önem verilmelidir. Uçan (2005:14), müzik eğitiminin, esasında, var olan bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme ya da bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, geliştirme süreci olduğunu belirtmiştir. Bu süreç kapsamında, öğrenim görmekte olan kişinin (çocuk, genç veya öğrenci) kendi müzikal yaşantısından yola çıkılır ve belli hedefler doğrultusunda, planlı ve yöntemli bir yol izlenir. Müzik eğitimi ile bireyin çevresiyle daha sağlıklı ve etkin bir iletişimin kurması beklenir (Uçan, 2005:14)

Müzik eğitiminin hedefine başarı ile ulaşmasında, eğitim programı ve program geliştirmenin önemi yadsınamaz. Eğitim programı geliştirme; bir programın tasarlanma, geliştirme, deneme, uygulama, değerlendirme ve güncelleme adımlarını içeren dinamik bir süreçtir (Özdemir, 2009:128). Müzik eğitiminin, okul öncesinden yükseköğretime kadar bütün

öğretim kademelerinde verilmekte olduğu Türkiye’de, uygulanan programların verimliliğini ve başarısını tespit etme noktasında, program değerlendirme çalışmaları oldukça önemli bir noktada durmaktadır.

Müzik eğitiminin genel itibariyle başlangıcı, ilk olarak 1939 Millî Eğitim Şurası’nda alınan kararların, 1949 Orta Öğretim Programı’na yansıtılması ile olmuştur. Ders dışında kalan zamanın, öğretmen aracılığı ile ‘serbest çalışma’ adı altında öğrencilere plaklardan ve radyodan önemli birtakım eserlerin dinletilerek ve yine öğretmen tarafından anlaşılabilir ve kısa izahatlar verilerek değerlendirilmesi, müzik eğitiminin, ilk defa ders dışı etkinlikler arasında yerini almasını sağlamıştır (Barış ve Ece, 2009:114).

İlkokul Müzik Öğretim Programları; 1924, 1926, 1936, 1948, 1968, 1994 ve 2006 ve 2017 yıllarında, Ortaokul müzik öğretim programları; 1927, 1930, 1931, 1938, 1949, 1971, 1986, 1994, 2006 ve 2017 yıllarında oluşturulmuştur. Bunlardan 1994, 2006 öğretim programları “İlköğretim Müzik Öğretim Programı” olarak bütünleştirilmiş şekilde, 2017 müzik öğretim programı ise İlkokul ve Ortaokul ayrımında, fakat tek bir program metninde sunulmuştur. 1952 yılından itibaren “Genel Lise” programlarında müzik derslerine yer vermeye başlandığı (Uçan, 1989:12), 1956 yılında hazırlanan yeni lise programında müzik dersinin seçmeli olarak konulduğu (Ünal ve Ünal, 2010) belirtilmektedir. Ancak Millî Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi’nin 26 Eylül 1949 tarihli bildirisinde; liselerde birinci sınıfların seçmeli müzik dersi için bir program da yayınlanmıştır (T.C. MEB, Tebliğler Dergisi, 1949). Bu programa ek olarak 1957, 1971, 1986, 1991, 2009 ve 2017 yıllarında da lise müzik öğretim programlarının geliştirildiğini görüyoruz.

Ülkemizde 1924 yılından günümüze kadar geliştirilip uygulanan müzik eğitim ve öğretim programlarına bakıldığında bazı eksikliklerle karşılaşıldığı görülmektedir. En büyük eksiklerin başında ise; bir eğitim ve öğretim programının program geliştirme ilkeleri ve çocukların gereksinimleri göz önünde bulundurulmadan hazırlanması gelmektedir (Kocabaş, 1993: 10). Bu hususta programların değerlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Fakat programın belli bir kısmını alıp incelemek, programın bütünündeki başarısını yansıtmayabilir. Genel bir yargıya varabilmek için, program bir bütün olarak ele alınmalıdır. Bu anlamda geliştirilen ve uygulanan programların ne denli başarılı olduğu konusunda öğretmenler büyük önem taşımaktadır. Çünkü Kocabaş (1993:12)’in da ifade ettiği gibi programın uygulayıcısı olan öğretmenlerin, uygulanmakta olan programa yönelik görüşleri ve önerileri olabilir. Bu hususlar özellikle program geliştiriciler ve uzmanlar için dikkate değerdir. Çünkü hazırlanan bir programın içerik olarak öneminin yanında, ne kadar uygulanabilir olduğu, öğretmenlerin görüşleri ve uygulamada karşılaştıkları sorunlar da önem taşımaktadır. Bu sayede programın içeriğinde yer alan sorunlar belirlenerek, aksaklıklar giderilmeye çalışılabilir. 2017 yılında yürürlüğe giren ve halen uygulanmakta olan ilköğretim müzik dersi öğretim programı, Talim Terbiye Kurulu tarafından ilköğretim 1’den 8’e kadar olan sınıfları kapsayacak şekilde hazırlanmıştır. Bu öğretim programının içeriği; genel amaçlar, temel beceriler, öğrenme alanları, kazanımlar, etkinlikler, açıklamalar, öğrenme-öğretme süreçleri ve ölçme değerlendirme boyutlarından oluşmaktadır.

Öğretim programının sürdürülebilir ve nitelikli bir program olduğunun ortaya konması için program değerlendirme ilkelerine uygun biçimde değerlendirilmesi

gerekmektedir. Karar vermede, sonuç çıkarmada ve programla ilgili kararları bilgiye dayandırmada program değerlendirme uzmanına yardımcı olan Stufflebeam (1983: 117-141)' in geliştirdiği CIPP modelinin program değerlendirmede sıklıkla kullanılan yöntemlerden biri olduğu söylenebilir. Bu süreçte de kapsamlı bir değerlendirme yapılabilmesi için program değerlendirme modellerinden CIPP modeli kullanılmıştır. Bu model oldukça kapsamlı ve çok yönlüdür. CIPP modeli, Context, "Bağlam", Input "Girdi", Process "Süreç" ve Product "Ürün" olmak üzere dört boyuttan oluşan bir modeldir. Stufflebeam'e göre değerlendirmenin amacı, program hakkında karar verme yetkisine olan kişilere bilgi vermektir. Program geliştirme sürecinde yetkililerin programla ilgili dört alanda karar vermesi gerekir.

Bunlar:

1. Planlama ile ilgili kararlar
2. Yapılandırma ile ilgili kararlar
3. Uygulama ile ilgili kararlar
4. Yeniden düzenleme ile ilgili kararlar.

Bu kararlara dayanak olan bilgilerin toplanması için programın dört aşamasının; değerlendirilmesi söz konusudur (Erden, 1998: 12-13). Demirel, (2007:183-184; Popham, 1988; Ornstein ve Hunkins, 2004; Akt: Özdemir, 2009:126-149) bu dört aşamayı şöyle açıklamaktadır;

Bağlamın değerlendirilmesi: Programla ilgili tüm faktörler ve mevcut durum analiz edilir. Bu aşamanın amacı hedeflerin belirlenmesine temel olacak bilgilerin toplanması ve hedeflerin belirlenmesidir. Karşılanamayan ihtiyaçlar, kaçırılmış fırsatlar ve ihtiyaçların niçin karşılanmadığı analiz sırasında açıklanmaya çalışılır. *Girdinin değerlendirilmesi:* Bu aşamada, programın amaçlarına ulaşmak için kaynakların nasıl kullanılabileceğine ilişkin veriler toplanır.

Girdinin değerlendirilmesi aşamasında, bağlamın değerlendirilmesinin aksine, program ve öğeleri mikro düzeyde analiz edilir. Amaçlar mevcut duruma uygun olarak belirlenmiş mi? Hedefler okulun amaçları ile tutarlı mı? Öğretim stratejileri hedeflere uygun mu? Kapsam genel ve özel hedeflerle tutarlı mı? gibi programın çeşitli öğeleri ile ilgili sorulara cevap aranır. *Sürecin değerlendirilmesi:* Bu aşamada, programın uygulaması ile ilgili kararlar alınması gereklidir. Sürecin değerlendirilmesi aşamasında, program uygulanırken gerçekleştirilen ve planlanan ile gerçek etkinlikler arasındaki uyuma bakılır. İhtiyaç ve fırsatları belirlemeye yardımcı olan deneysel veriler toplanır. *Ürünün Değerlendirilmesi:* Programın ürünü hakkında veri toplanarak, beklenen ürün ile gerçek ürünün karşılaştırılması esasına dayanır. Bu değerlendirme ile uygulanan programın devam edip etmeyeceği veya nasıl değişikliklere uğratılması gerektiği hakkında bilgi verir.

Bu anlamda CIPP modelinin program değerlendirmeye çok yönlü ve sistematik bir bakış açısı sunduğu görülmüş ve "5. Sınıf Müzik dersi programı" adı altında gerçekleştirilen öğretim programının niteliğini yükseltmek için yapılan uygulamaların sistematik bakış açısı içerisinde incelenmesine ihtiyaç olduğu düşünülmüştür.

Bu çalışmanın amacı, 2017 yılında kabul edilmiş ve 2018-2019 eğitim öğretim yılında uygulanmaya başlamış olan 5. sınıf müzik öğretim programının, öğretmenlerin görüşleri aracılığıyla, Stufflebeam'in CIPP Modeli'ne göre girdi ve süreç boyutlarının değerlendirilmesidir. Bu bağlamda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Öğretmenlerin 5. sınıf müzik öğretim programının girdi boyutuna ilişkin görüşleri nelerdir?

2. Öğretmenlerin 5. sınıf müzik öğretim programının süreç boyutuna ilişkin görüşleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Deseni

2017-2018 uygulamaya konulan 5. sınıf müzik dersi öğretim programına yönelik, 5. sınıf müzik öğretmenlerinin görüşlerinin alınmasının amaçlandığı bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden görüşme, gözlem ve doküman analizi kullanılarak bütüncül bir program değerlendirme çalışması yapılması amaçlanmış ve betimsel türde tarama deseni kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Bu araştırmanın örneklemi, sosyo-ekonomik düzeyleri (SED) farklı bölgelerdeki okullardan seçilerek örnekleme çeşitlilik sağlanması amaçlanmış, bu doğrultuda, nitel verilerin çalışma grubu maksimum çeşitlilik örnekleme yapılarak belirlenmiştir. Maksimum çeşitlilik örneklemede hedef; göreceli olarak küçük bir örneklem oluşturmak ve bu örnekleme odaklanılan probleme maruz kalma ihtimali olan bireylerin çeşitliliğini azami derecede yansıtmaktır (Yıldırım, Şimşek, 2006: 108). Nitel araştırmanın örneklemini; Mardin ilinde alt ve orta olmak üzere 2 farklı sosyo-ekonomik gruptaki okullardan, gönüllülük esasına dayalı olarak ve eşit sayıda seçilen 10 öğretmen oluşturmaktadır. Öğretmen seçiminde cinsiyet, mezun olunan üniversite, kıdem yılı gibi değişkenlerin temsiline dikkat edilmiştir. Görüşmelere katılan öğretmenlerin betimsel özellikleri tablo 1’de gösterilmiştir

Tablo 1. Görüşme Yapılan Öğretmenlerin Betimsel Özellikleri

	Cinsiyet	Yaş	Okuldaki Öğrenci Sayısı	Müzik Dersliği	Fakülte	SED	Kıdem
Ö1	Erkek	33	1400	Yok	Eğitim Fak	Düşük	7
Ö2	Kadın	54	480	Var	Eğitim Ens	Orta	32
Ö3	Kadın	25	350	Yok	Eğitim Fak	Düşük	3
Ö4	Kadın	27	850	Var	Eğitim Fak	Yüksek	5
Ö5	Erkek	28	1670	Yok	Eğitim Fak	Düşük	5
Ö6	Kadın	28	300	Var	Eğitim Fak	Orta	3
Ö7	Kadın	33	350	Yok	Eğitim Fak	Düşük	5
Ö8	Erkek	32	4200	Yok	Eğitim Fak	Düşük	5
Ö9	Erkek	31	900	Var	Formasyon	Orta	4
Ö10	Erkek	26	800	Yok	Eğitim Fak	Düşük	3

Veri Toplama Aracı

Öğretmenlerin programa yönelik görüşleri yarı yapılandırılmış görüşme formu yoluyla toplanmıştır. Hazırlanan görüşme formu araştırmadaki alt problemlere yanıt bulmak amacıyla, araştırmacı tarafından CIPP değerlendirme modeli çerçevesinde geliştirilmiş ve Stufflebeam’ın CIPP değerlendirme modeline yönelik oluşturulmuştur. Görüşme formunun geliştirilme sürecinde ilk olarak ilgili alan yazın taraması yapılmış ve alan yazındaki CIPP anket formlarından yararlanılarak 3 bölümden (kişisel bilgiler, girdi ve süreç) ve 7 sorudan oluşan bir görüşme formu geliştirilmiştir. Hazırlanan görüşme formu, içeriği ve uygunluğu açısından müzik eğitimi ve eğitim programları ve öğretim alanlarında uzman iki öğretim üyesinin görüşlerine sunulmuş ve buna göre yeniden düzenlenmiştir. Daha sonra araştırma kapsamı dışında kalan 3 müzik öğretmenine pilot uygulama yapılmıştır. Bu şekilde, sorularla ilgili anlaşılmayan yanların bulunup bulunmadığı ve soruların işlevliliği test edilmiştir. Görüşmeler, 2017-2018 eğitim-

öğretim yılı bahar döneminde yapılmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen görüşme formu yoluyla beş merkez ilçeden 10 müzik dersi öğretmenine ulaşılmış ve görüşme sağlanmıştır. Bireysel olarak gerçekleştirilen görüşmelerin bir bölümünün kaydı ses kayıt cihazıyla, bir bölümünün kaydı ise not alma tekniği ile alınmıştır. Görüşmeler, Word belgesi olarak dijital ortama aktarılmış ve düzenlenmiştir.

Araştırmada girdi ve süreç değerlendirme kapsamında yapılan doküman incelemesi, konu ve içerik açısından 5.sınıf programını irdelemek, ders kitaplarını ve zümrelerde görüşülen konuları ve ilgili sorunları tanımlamak amacıyla yararlanılmıştır.

Nitel araştırmanın ikinci bir boyutu olan öğrenme-öğretme sürecinin işlerliğini test etmek amacıyla gözlem yapılmıştır. Erişilebilen ortaokullar arasından bir okul, gönüllülük esasına dayalı olarak seçilmiş ve gözlem çalışmaları bu okulda yürütülmüştür. 2018-2019 eğitim-öğretim yılı güz döneminde, 4 hafta süreyle, haftada 1 ders saati olmak kaydıyla toplam 4 saat gözlem yapılmıştır. Gözlem esnasında dersliklerde video kaydına müsaade edilmediğinden, araştırmacı tarafından yazılı biçimde kayıt tutulmuştur. İlgili kayıtlar, fotoğraf çekimi yapılarak, görsel imajlarla ile desteklenmiştir. Gözlemin sonucunda, not alma tekniği ile elde edilen ham gözlem verileri, toplam 8 sayfalık bir yazılı metni oluşturmaktadır. Gözlem sırasında, araştırmacı, sınıfın arka sırasında tek başına oturarak dersleri doğal akışı içerisinde, herhangi bir müdahalede bulunmadan izlemiştir. Bu süreçte, yanıtı aranmakta olan araştırma sorularına dair notlar almış ve gözlemin sonunda, ilgili kayıtlar yeniden gözden geçirilerek gerekli bulunan düzeltmeler ve eklemeler yapılmıştır. Veri kaybının önüne geçmek

için, kayıtlar aynı gün içerisinde dijital ortama aktarılmış ve son şeklini almıştır.

Aynı zamanda bu araştırmada; görüşme, gözlem ve doküman analizi yapıldığından verilerin çeşitlenmesi söz konusudur.

Veri Analizi

Çeşitli veri toplama teknikleri kullanılarak elde edilmiş verilerin, önceden belirlenmiş temalara göre özetlenmesini ve yorumlanmasını içeren bir nitel veri analiz türü olan betimsel analizde, görüşme ya da gözlemin yapıldığı grubun görüşlerini gerçekçi bir biçimde yansıtabilmek maksadıyla doğrudan alıntılara yer verilir. Betimsel analizin temel amacı, elde edilmiş bulguların özetlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunulmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2003:256). Özetlenmiş ve yorumlanmış olan veriler, içerik analizi kapsamında daha derin bir işleme tabi tutulur. Bu şekilde, betimsel bir yaklaşımla tespit edilememiş olan noktalar içerik analizinde ortaya çıkarılabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 227). İçerik analizi, mesajda bireyi görünmeden etkileyen unsurların tespit edilmesine yönelik "ikinci bir okuma" niteliğinde olup, iletileni algılama sanatı olarak tanımlanabilir. İçerik analizi, veriyi azaltarak/ilişkilendirerek ve birbiriyle ilişki kurarak temel (Core) tutarlılık ve anlamlar keşfetmeyi sağlamaktadır (Patton, 2002: 452). Bundan dolayı, araştırmada nitel verilerin analizi, içerik analizi ile gerçekleştirilmiştir.

Veri analizi, üç sütun halinde yazıya aktarılmış olan görüşme formunun, araştırmacı tarafından birkaç defa okunması ve metnin bütününden çıkarımlar yapılmaya çalışılması ile başlamıştır. Sütunun en solunda araştırma soruları, orta bölümünde görüşme verileri, sağında ise kodlar ve kategoriler yer almaktadır. Not alma yöntemiyle yazıya

aktarılmış olan cümleler, kelime kelime çözümlenmiş, anahtar kavramlar kodlanarak renkli kalemle işaretlenmiştir. Kodlardan yola çıkılarak, verileri genel bir çerçevede açıklayabilen kategorilere ulaşılmış ve kodları belli kategoriler altında toplayan temalar şemsiye kavramı olarak bulunmuştur. Ortaya çıkan temalar, Stufflebeam Değerlendirme Modeli'nin girdi ve süreç aşaması bağlamında yorumlanmıştır. Veri analizinde, İngilizcede kısaca 3C olarak da bahsedilen, "Kod (Codes)-Kategori (Categories) – Tema (Concepts)" sırasına uyulmuştur.

Tablo 2. Betimsel Analiz Temaları

Girdi Değerlendirme	Süreç Değerlendirme
Öğrenci Giriş Özellikleri	Uygulama Sürecinin İşleyişi
Öğretmen Hazırbulunuşluk Düzeyi	Kullanılan Yöntem ve Teknikler
Materyal Yeterliliği	Yaşanılan Güçlükler

Görüşmelerin yanı sıra 5. sınıf müzik programına ilişkin girdi ve süreç değerlendirmesine yönelik, haftada 1 saat olmak üzere toplam 4 saat gözlem çalışması yürütülmüştür. Girdi değerlendirme boyutunda öğretmen, öğrenci ve materyal özellikleri incelenmiştir.

Doküman incelemesi çerçevesinde de 5. sınıf müzik eğitimi program kitapçığı ve ders kitabı, öğrencilerin proje ve performans ödevleri, öğrenci çalışma yapıtlarından örnekler incelenmiştir. Burada artık tekrar verilerin hangi yöntemlerle toplandığından söz etmeye gerek yoktur. Sadece toplanan verilerin hangi yöntem/yöntemlerle analiz edildiğinden söz edilmelidir.

Doküman ve gözlem verilerinin analizinde ise toplanan verilerin azaltılması yoluna gidilmiştir. Veri azaltma aşaması, araştırma raporunun tamamlanmasına

kadar devam eden uzun bir süreci kapsadığından, araştırmanın amacına göre araştırmanın dışında bırakılacak verilere, kullanılacak verilere ve veri setinin nasıl sınıflandırılacağına karar verilmiştir. Ardından azaltılan veriler kodlanarak görsel hale getirildikten sonra sonuca ulaşma ve teyit etme aşamasına geçilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirliğin Sağlanması:

Yıldırım ve Şimşek'in (2006 :224) de belirttiği gibi, nitel bir araştırmada verilerin ayrıntılı olarak rapor edilmesi ve araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını açıklaması geçerliğin önemli ölçütlerindendir. Bu bağlamda araştırmada geçerliliğinin sağlandığı söylenebilir. Çalışmada iç güvenirliliği sağlamak için öğretmen adaylarının verdikleri yanıtlardan doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Araştırmada kodlayıcılar arası güvenirliliği sağlamak için uzman görüşünden yararlanılmıştır. Eldeki araştırmada art zamanlı güvenirlilik kapsamında görüşme ve gözlemler tematik analiz yapıldıktan belirli aralıklar sonrasında (15 gün) yeniden gözden geçirilmiş ve uygun değişiklikler yapılmıştır. Yüksek derecedeki uyum dış geçerliğin bir göstergesi olarak kabul edilmekte ve sadece araştırmacının hayali bir ürün olmadığını göstermesi açısından önemli görülmektedir (Ryan ve Bernard, 2000:785). Bu sebeple bu çalışmada araştırmacının kendisinin yanı sıra farklı bir kodlayıcıdan yardım alınmıştır. Rastgele seçilen 2 görüşme formu araştırmacının kendisi ve diğer kodlayıcı tarafından kodlandıktan sonra analizler arasındaki tutarlılık incelenmiş, elde edilen bu sonuçlar ise araştırma için güvenilir kabul edilmiştir.

BULGULAR**Girdi Değerlendirmeye İlişkin Bulgular**

Öğretmenlere, girdi boyutuna ilişkin 4 soru yöneltilmiş olup, bu bağlamda

yorumlanan temalar öğrenci giriş özellikleri, öğretmen hazır bulunuşluk düzeyi, materyal özellikleri ve materyal yeterlilikleri olarak sıralanmaktadır. Bu değerlendirme boyutundaki **tema**, **kategoriler** ve kodlar Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Girdi boyutuna ilişkin öğretmen görüşlerinden elde edilen tema, kategori, kod listesi

Öğrenci Giriş Özellikleri	Öğretmen Hazırbulunuşluk Düzeyi	Materyal Özellikleri	Materyal Yeterliliği
Düşük hazırbulunuşluk: Genelde düşük hazırbulunuşluk. Ön öğrenmelerin düşüklüğü. İhtiyaç olarak görmeme. Anlayamama, seviye üstü konular. Seviyesinden üstte program. Yetersiz ama istekli.	Hizmetçi eğitime hakkında olumlu düşünceler. Hizmetçi eğitimin yeni bir bilgi vermemesi. Hizmetçi eğitimden hoşnut olunması/fayda görülmesi/fikir alınması/motivasyon. Yeni bilgiler öğrenmeye istekli olma.	Görsel-işitsel materyal yetersizliği: İşitsel-görsel materyal sıkıntısı. Materyal yetersizliği. Kendi olanaklarıyla destekleme. Ek kaynak gerekliliği. Teknik altyapı eksikliği. Nedeniyle kullanılamaması. Müzik aletleri. Müzik aleti-hoşlarına gitmesi. Çalgılar-okullara gönderilmemesi.	Memnuniyetsizlik: Tek kitabın hedefleri gerçekleştirmedeki yetersizliği. Görsel işitsel-test materyal desteği gerekliliği. Genel amaç için yeterli olması. Özel amaç için yetersiz olması. Müzikal beceriyi geliştirmek için yetersiz.
Giriş özelliklerini etkileyen dış-ıç faktörler: Öğrenciye göre değişmesi. Sınıftan sınıfa değişmesi. Sosyal yaşam, ailenin olumlu etkisi. İhtiyaçlarının farkında olmama. Müzik öğretmeni ile geç tanışma.	Yüksek derecede hazır bulunuşluk: Eski bilgileri kullanma, aşinalık, Kendini hazır hissetme.	Ders kitabının işlevsizliği: Seviyeye uygun olmaması/metinlerin ağır gelmesi. Konu yoğunluğu. Öğrencinin kafasını karıştırması. Kitaptaki etkinliklerin materyaliz yapılamaması. Kılavuz kitabın bulunmayışı. Düzenli bir şarkı dağıtıcısı olmayışı. Öğrencinin ses aralığı özelliklerine uygun olmayışı.	Dinleme ve söyleme becerileri için yetersiz olması. Kötünün iyisi-umut Fiziki şartların olanaksızlığı.

Girdi değerlendirme boyutuna dair, ilk olarak, “Öğrencilerin giriş özellikleri/hazırbulunuşluk düzeyleri hakkında neler düşünüyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir.

Görüşme yapılan 10 öğretmenin tamamı, öğrencilerin giriş özelliklerinin çoğunlukla çok düşük olduğunu, müzik öğrenmenin öneminin farkında olmadıklarını ve bundan ötürü memnuniyetsizliğini ifade etmiştir.

Öğretmenler, ayrıca, öğrencilerin giriş özelliklerine etki eden iç ve dış faktörler üzerinde durmuşlardır.

Ö3: Hazırbulunuşluk olarak ben pek bir düzeylerinin olduğunu düşünmüyorum.

Ö4: Çoğu bir şey bilmeden geliyor maalesef.

Ö6: Öğrenciler gerçekten müzik hakkında bir şey bilmeden geliyorlar.

Ö8: Genel itibariyle çok zayıflar bu konuda.

Giriş özelliklerini etkileyen iç-dış faktörler ile ilgili öğretmen görüşleri, müzik öğretmeni ile geç tanışılması ve ilkokulda sınıf öğretmenlerinden alınan müzik eğitiminin yetersiz olması noktalarında toplanmaktadır. Bu görüşlerle ilgili bazı alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

Ö4: Bazı sınıf öğretmenlerinin de hakkını yiyemem. Benden önce okutan öğretmen bir dönemde bütün sınıfa flüt öğretmiş. Notaları öğreterek ilerlemiş. E öyle olunca o çocuklar şu an 8. sınıf, onlarla bağlama çalışabiliyorum, farklı enstrümana geçebiliyorum ve bilgi anlamında çok iyiler. Ama diğer sınıflara genel olarak baktığımda, çocukların çoğu bir şey bilmeden geliyorlar.

Ö5: Ön öğrenme yeterli düzeyde olmadığı için, ilkokul seviyesindeki müzik dersleri örneğin, programa uyum sürecinde bütün öğrencilerin zorluk çektiğini düşünüyorum bu konuda.

Ö10: Çok düşük. 4 sene müzik eğitimi alan bir çocuğun ikinci kademeye en ufak müzikal bir bilgiyle geçemeyişi, program ve uygulayıcılarının bir hatası olduğu gibi, ikinci kademeye geçen öğrenci ve öğretmeni açısından savaşılmaması zor güçtür.

Öğretmen görüşleri incelendiğinde, hepsinin öğrencilerin giriş özellikleri ile ilgili olumsuz görüş bildirdiği görülmüştür.

Girdi değerlendirme boyutuna ilişkin ikinci soru, öğretmenlerin programı uygulamaya için hazır bulunuşluk

düzeyleri ile program hakkında herhangi bir hizmet içi eğitim alıp almadıkları ve aldılarsa bundan ne kadar memnun kaldıkları hakkındadır. Öğretmenlerin büyük bir bölümü, programın uygulanmasına ilişkin hazır bulunuşluk durumlarının üst seviyelerde olduğunu belirtmiş, bazıları ise soruyu hizmet içi eğitim alıp almamalarına göre yorumlamışlardır. Üç öğretmenin, sistem sorunu yaşadığı, bazı yeni konular için gerekli bilgileri hatırlamakta zorluk çektiği, ancak diğerlerinin bu konuda görüş belirtmediği görülmektedir. Bundan ötürü öğretmenlerin, hizmet içi eğitim alıp almadıklarına bakılmaksızın, programı uygulama noktasında hazır oldukları söylenebilir. Programlar ilgili hiçbir hizmet içi eğitimde bulunmamış öğretmenlerden bazıları, eski bilgileri kullanmada sıkıntı yaşamadıklarını, ayrıca yenilenen programla yaptıklarının üniversitede gördüklerinden farksız olduğunu ifade etmiştir. Buna örnek teşkil eden öğretmen görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

Ö2: Çok uzun yıllar bu mesleğin içinde olduğum için, hizmet içi eğitimler de alıyoruz tabii. Hazırbulunuşluk ile ilgili bir problem yaşamıyorum ben. Ne ise programda o devam ediliyor. Belki 32 senenin verdiği bir rahatlık var bende ama. Zorlandığım bir şey yok yani.

Ö6: Ben güzel sanatlar lisesinden mezunum... Hazırbulunuşluk düzeyimin iyi olduğunu düşünüyorum kendimce.

Ö10: İyi olduğumu düşünüyorum.

“Eski bilgilerimi kullanıyorum, zaten ben bu yapılanlara aşinayım.” şeklinde yanıt veren öğretmenlerin kıdem durumlarına bakıldığında, örneklem grubunda 3 senelik

öğretmenin de 32 yıllık öğretmenin de bulunduğu görülmektedir. Bazı öğretmenler ise hizmet içi eğitime karşı olumlu görüş bildirip çeşitli konularda hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduklarını dile getirmişlerdir. Hizmet içi eğitime ihtiyacı olduğunu belirten 4 öğretmenden biri programda kazanımlara ayrılan ders süreleri ile ilgili görüş bildirmiştir. Diğer 3 öğretmen, ise programa yeni eklenen 'makamlar' gibi konularda hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir. Bu öğretmenlerin görüşleri şu şekildedir;

Ö5: *Aslında programı iyi araştıran ve inceleyen biri olsam da kazanımlar konusunda programda tavsiye edilen kazanım süresinin nasıl kullanılması gerektiğini görmek için, hizmet içi eğitim almam gerektiğini düşünüyorum.*

Ö8: *Eğitim fakültesinde batı müziği enstrümanlarından gitar ana branşımdı. Ne yazık ki makamsal müziğe çok ağırlık veremedim. Bağlama ve ud çalmama rağmen makamsal müziğe karşı ister istemez zaman ayıramadığım için mezun olduktan sonra, köreliyor. İhtiyacım var yani.*

Ö9: *Genel olarak sıkıntı çekmiyorum ancak makamlarla ilgili bazı hatırlatmalar yapmalıyım kendime.*

SONUÇ

Sonuç olarak öğretmenlerden hiçbirinin programla ilgili hizmet içi eğitim almadığı, genel olarak buna ihtiyaç duymasalar da bazı yeni eklenen konularda hatırlatmalara ihtiyaç duydukları sonucuna ulaşılmıştır.

"Materyaller hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?" sorusuna yanıt olarak, materyal özellikleri teması altında; öğretmenlerin, görsel-işitsel materyal yetersizliğine ilişkin

olarak, okullardaki teknik altyapı eksikliğinden, materyallerin kullanılamıyor oluşu üzerinde durduğu görülmektedir. Ayrıca, öğrenciler için kapsamlı bir şarkı dağarcığı bulunmadığını, akıllı tahta, okul çalgıları gibi dersin başarısını doğrudan etkileyecek materyallere erişimin olmadığını, ellerindeki tek materyalin ders kitabı olduğunu belirtmişlerdir. Ders kitabı ile ilgili öğretmen görüşlerinden alıntılar aşağıdaki gibidir:

Ö1: *Ders kitabı öğrenciye göre biraz iyi gibi görünüyor, ama tek ders kitabı da olmuyor. Bir de dersin şeyiyle de alakalı. Bir de bizim kılavuz kitabımız yok bu çok büyük bir eksiklik. Kaynak kitap zaten öneremiyoruz*

Ö2: *Şöyle söyleyeyim: Ders kitaplarından başka bir şey gönderilmiyor bize dersimiz için.*

Ö3: *Elimizde sadece bir ders kitabı var programı uygulamak için. Bu konu hakkında kitabın bir yetersizliğini görmüyorum. Ama öğrencinin seviyesine baktığım zaman ders kitabının çok da yararlı olduğunu göremiyorum. Yeterli değil daha doğrusu.*

Ö4: *Kitaplar ile ilgili görüşlerimi söylemiştim. Ben genelde ek kitaplara başvuruyorum. Bu ek kitaplar özel, öğretmenlerin kendi çıkardıkları, egzersizlerden oluşan kitaplar oluyor.*

Ö5: *Programın en büyük eksikliğinin ders kitapları olduğunu düşünüyorum*

Ö10: *Materyal sunulmuyor. Program çok talepkar öğretmenlere karşı, ama bu konuda hiç destekleyici değil.*

Bu görüşler doğrultusunda öğretmenlerin, okullara ders materyali olarak yalnızca ders kitabının gönderiliyor olduğuna, bundan ötürü de tek bir ders kitabının amaçları gerçekleştirilmede yetersiz oluşuna vurgu yaptığı görülmüştür. Öğretmenlerin kitaptaki parça seçimleri ve bazı diğer materyallerle ilgili görüşlerinden alıntılar ise şu şekildedir;

Ö5: *Şarkı, marş veya türkü dağarcığının çok yetersiz olduğunu düşünüyorum. Şarkı konusunda seçim şansı neredeyse yok gibi.*

Ö7: *Kitapların içinde çok fazla 5. sınıf çocuğuna, o yaşta çocuğa uygun olmayan konu ve parça var.*

Ö4: *En kötüsü de şu; EBA diye bir uygulama var ama içinde çok az video var, hatta bazı konularla ilgili hiç yok. Böyle olunca EBA'dan yararlanamıyor müzik öğretmenleri. Cd falan olduğunda ben gayet internetten indirip akıllı tahtada izletiyorum. Çalıştığım ilde de akıllı tahta var. En büyük desteğim akıllı tahta, olumlu anlamda akıllı tahta çok iyi bir materyal. Kitaplarla bunu bağdaştıramadığınız zaman tam öğrenme sağlanamıyor.*

Ö9: *Programla ilgili bana bir materyal sunulmadı. Kazanımlar ve kitapta yer alan etkinlikler materyallerle hedefe ulaşabilecek türden. Bu yüzden birçok meslektaşım ve ben kendi çabamızla bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Ülkemizde artık materyal konusunda bir standart yakalanmalı her okulda. Akıllı tahta, kaynak kitaplar, okul çalgıları bu ders için çok önemli. Ya da en azından bir müzik sınıfı...*

Öğretmenlerin materyaller ile ilgili görüşleri incelendiğinde, programın ders kitabı dışında bir materyal sunmadığı, ders kitabının ise kazanımların başarıya ulaşmasında yetersiz kaldığı bulgusuna ulaşılmıştır. Akıllı tahta, geniş bir şarkı dağarcığı ve okul çalgıları materyallerine vurgu yapan öğretmenlerden bazıları bu materyallerin ders süresinin kısalığından dolayı yaşanan kriz için çözüm olabileceğinin altını çizmiştir.

Girdi değerlendirmeye ilişkin son olarak, öğretmenlere, "Derste kullanılan materyallerin programın amaçlarını gerçekleştirmek için ne kadar yeterli olduğunu düşünüyorsunuz?" sorusu yöneltilmiştir.

Öğretmenlerin neredeyse tamamı, materyallerin amaçları karşılayıp

karşılamadığı noktasında olumsuz görüş belirtmiştir. Materyalin yetersiz oluşuna ilişkin, araştırma dahilinde ki 10 öğretmenden 9'u, doğrudan, tek kitabın programın amaçlarını gerçekleştirmediğini ifade ederken; yanı sıra okulların fiziki şartlarının yetersizliğine ve enstrüman konusunda yaşadıkları sıkıntılar da vurgu yapmışlardır. Bu anlamda örnek verilebilecek öğretmen görüşleri aşağıda yer almaktadır:

Ö4: *Kitapların yetersizliğinin yanı sıra bir de enstrüman mevsusu var tabii... Ben blok flüt öğretiyorum, bazı okullar da melodika öğretiyor. Dersin genel amaçları gerçekleşiyor ama tek sıkıntı, zaman alıyor. Bununla beraber, kitap eksiklikleri de giderilse bu sefer tam öğrenmenin sağlanacağını düşünüyorum.*

Ö6: *Kaynak ve materyallerin hedeflerin altında kaldığını düşünüyorum.*

Ö2: *Ben okulumda 7. senemi çalışıyorum. Geldiğim günden beri akıllı tahta var dediler. Akıllı tahta olmadığı gibi zaten artık akıllı tahtalar da kaldırılıyor*

Ö8: *Şu anda teknoloji kullanmazsak gerçekten çok zorlanıyoruz. Bir nebze daha iyi olurdu, programlar var, makamları oraya yazıp çocuklara daha iyi duyurabilirdik. Bu yolla ben de zamanı daha iyi kullanabilirdim.*

Ö9: *Çok mühim bir konu. Zaten 1 saat olan bu dersin kazanımlarının başarıya ulaşması için materyal çok elzem bir konu. Doğrudan öğrenmeyi etkiliyor ve kalıcı hale getiriyor.*

Hizmet vermekte oldukları okulun sosyo-ekonomik seviyesine bakılmaksızın, öğretmenlerin hemen hemen hepsinin aynı düşünceyi paylaştığı söylenebilir. Yardımcı kaynak kitaplara izin verilmeyişi, öğrenme alanları arasından çalma boyutunun çıkarılmış olması, her öğrenciye enstrüman aldırmanın söz konusu olmayışı ve buna benzer durumlardan dolayı sıkıntılar yaşandığı; programın amaçlarına bakılarak, materyalin yetersiz olduğu görülmektedir.

Öğretmenlerin bu noktadaki sıkıntıları, kişisel çabaları ile devre dışı bırakmaya çalıştıkları, ancak birçok durum için, bunun da yeterli olmadığı anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin ders materyallerine ilişkin görüşlerinden, programın amaçları ve mevcut materyalin uyumsuz olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu bağlamda, mevcut materyallerin, programın hem genel hem de özel amaçlarını

gerçekleştirmek adına yetersiz olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır.

Süreç Değerlendirmeye İlişkin Bulgular

Bu değerlendirme boyutundaki tema, kategoriler ve kodlar tablo 4’de yer almaktadır.

Tablo 4.Süreç boyutuna ilişkin öğretmen görüşlerinden elde edilen tema, kategori, kod listesi

Uygulama İşleyişi	Sürecinin	Kullanılan Teknikler	Yöntem ve Yaşanılan Güçlükler
<u>Programın uygulanabilirliği etkileyen faktörler:</u> Teori-uygulama farklılığı. Fiziki koşulların yetersizliği. Öğrencinin düşük hazırbulunusluğu. Teknolojik olanaksızlıklar. Süre problemi. Ağır konular. Öğrenci seviyesi düştükçe öğretmen merkezli anlayışa yönelme.		<u>Aktif olarak kullanılabilen yöntemler:</u> Gösterme-yapma. Sunum. Soru cevap. Okul enstrümanları çalma. Okuma. Orff.	<u>Sınıfın fiziki koşulları,</u> <u>Teknolojik altyapı eksikliği:</u> Sınıf özellikleri/Fiziki ortamın uygunsuzluğu. Okul bölgesinin özellikleri. Kalabalık sınıflar/öğrenci sayısının fazlalığı. Teknolojik imkansızlıklar. Teknolojiye ayak uydurma gerekliliği. Programı uygulamak için gerekli altyapının eksikliği.
<u>Yeni program-eski sistem uygulaması - Öğretmen merkezli öğretim:</u> Yoğun teorik bilgi. Ders kitabındaki metinler ve alıştırmalar. Bilgisayardan görsel sunumlar. Buluş yönteminin uygulanamaması. Tahtada konu anlatımı-düz anlatım. Sınırlı sayıda etkinlik.		<u>Aktif olarak kullanılmayan yöntemler:</u> Kodaly. Suzuki. Dalcroze. Öğrenci merkezli etkinlik/zaman kısıtlılığı. Öğrenci merkezli yaklaşımları kullanmada sınırlılık.	<u>Öğrencilerin seviyeleri arasındaki farklılıklar:</u> Öğrenci niteliğinin düşük olması. Öğrenci ihtiyacı olmaması. <u>Sınıftan sınıfa değişmesi.</u> <u>Program-sistem sorunu:</u> Programı uygulama zorunluluğu. Ders saatlerinin azlığı.

Süreç değerlendirme boyutuna dair öğretmenlere toplamda 3 soru yöneltilmiş olup, bunlardan birincisi “Programı uygulama süreciniz nasıl işliyor? Programın uygulanabilirliği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?” olmuştur. Programın uygulama süreci temasında, öğretmenler çoğunlukla, kendi okullarında amaca uygun bir sürecin mevcut olmadığını ifade ederek, teori ile uygulama arasındaki farklılığın nedenlerine değinmişlerdir. Programın hazırlanış amacından ziyade uygulamadaki işlerliğin önemine vurgu yaparak, uygulanmayacak olduktan sonra en iyi programın bile işe yaramayacağından söz etmişlerdir. Bu konudaki bazı görüşler şu şekildedir:

Ö1: Ben programı işliyorum, süreç olarak sıkıntı yok ama geri dönütte, sorduğumda çok da amaca ulaşamadığı için ben de çok haz almıyorum açıkçası. Tamam uygulamada bir sıkıntı yok ama geri dönüt olmadığı için, yani sağlam olmadığı için. Çok da haz almadığımı söyleyeyim.

Ö2: Müzik dersinin bir defa öğretmen odaklı olduğunu düşünüyorum, öğrenci odaklı olamaz. Çocuk bilmediği bir şarkıyı söyleyemez. Önce bunu kabul etmemiz lazım.

Ö9: Kazanımları deftere yazıyorum ancak işleyemiyorum. Çünkü çok daha temel konulara ve öncelikle müziği sevmeye, tanımaya ağırlık vermem gerekiyor.

Ö10: Programı kağıt üzerinde uyguluyoruz.

Yeni program-eski sistem uygulaması kategorisine ilişkin, öğretmenlerin büyük bölümü, öğretimin notaya dayalı olduğunu, mevcut programın eskisinden çok da farklı olmadığını belirtmiş; programın, kitap ve istemeyerek de olsa, sistemin bir uyumsuzluğu sonucu, amaçlarına uygun bir öğretim süreci geçirdiklerini belirtmiştir. Bunun neticesinde de, derslerin öğrenci merkezli değil öğretmen merkezli bir hale geldiğine değinmişlerdir. Bu görüşler doğrultusunda, programın uygulanması

sırasındaki sürecin, genel itibariyle öğretmen merkezli olduğu, yoğunluklu olarak nota ve teori öğretimi üzerinde durulduğu, derslerin kitap odaklı işlendiği sonuçlarına ulaşılmaktadır. Öğretmenlerin, öğrenci seviyelerinin konusundaki görüşlerini aşağıdaki gibi ifade etmişlerdir:

Ö4: Türk müziği makamlarının 5. sınıf öğrencilerine ağır geldiğini düşünüyorum.

Ö5: Çocuklarla ben daha çok ritim çalışmaya ve nota okutmaya yönelik çalışıyorum. Onlar ilk başta çünkü nota bilmeden geliyorlar ve gerçekten ilk önce nota bilmeleri gerekiyor

Konuların miktarına göre ders süresinin az oluşuna dair görüşlerle ilgili bazı alıntılar şöyledir:

Ö2: Zaman ders saati olarak yetersiz. Çünkü 1 saatte programı mı uygulayacağız, ders mi yapacağız, sınav mı yapacağız, nota mı, bilgi mi? İnsan ne öğreteceğini şaşırtıyor. Bunun bir düzenlemesi yok anlatabiliyor muyum?

Ö3: Programı uygularken süre sıkıntısı yaşıyorum. Tam olarak yapmak istediklerimi 40 dakikanın içine sığdıramıyorum.

Ö5: Kazanım süreleri konusunda hatalar olduğunu düşünüyorum. Haftada 1 ders saatinin az olduğunu düşünüyorum mesela.

Ö9: Kısıtlı sürede çok daha temel konulara ve öncelikle müziği sevmeye, tanımaya ağırlık vermem gerekiyor.

Yüksek SED düzeyine sahip bir okulda görev yapan bir öğretmen ise diğerlerinden farklı olarak ders sürecini şu şekilde ifade etmiştir:

Ö4: Ben girdiğim zaman derse bir analog saat aldım. Çocuklar görüyor bunu, diyorum ki işte “Çocuklar şimdi 2 dakika, geçen hafta ile ilgili neler öğrendik?” Bunları bir tekrar ediyorum. Daha sonra kitaptaki konuya bakıyorum ne varsa. Onu işledikten sonra tahtaya yazılacak şey varsa ben mutlaka deftere yazdırıyorum, fotokopi dağıtmıyorum. Zamandan şikayet ediyoruz ama yazmadan da öğrenme kalıcı

olmuyor. Yazma bittikten sonra ben öğrettiğim şarkının notalarını yazıyorum. Onlar şarkıyı yazarken ben piyanonun başına geçip piyanoda şarkının kaydını yapıyorum. Daha sonra ses açıp hemen hemen onu söyletiyorum. Ama burada ekstra olan şu oluyor, bir hafta bir şarkıyı yazdırıp diğer hafta çaldirabiliyorum. Yani o an hemen baksam olmuyor.

Bu tema ile ilgili bütün görüşler bir bütün olarak ele alındığında öğretmenlerin; başta programda kazanımlar için öngörülen sürenin uygulama sürecinde gerçeklikten uzak oluşu ve programın öğrencilerin giriş özelliklerini dikkate almadığını belirttiği saptanmıştır.

Öğretmenlere, süreç değerlendirme boyutuna ilişkin ikinci olarak, “Derslerde kullanılması öngörülen strateji, yöntem ve teknikler nelerdir? Bunlardan hangilerini derslerde aktif olarak kullanabiliyorsunuz? hangilerini kullanamıyorsunuz?” sorusu yöneltilmiştir. Süreçte kullanılan yöntem ve teknikler teması altında, süreçte aktif olarak kullanılan ve aktif olarak kullanılmayan yöntem ve teknikler olmak üzere iki kategori mevcuttur. Süreçte başvuru yöntemlere bakıldığında; sunum, soru-cevap, gösterme-yaptırma ve çaldırma ön plana çıkmaktadır. Aktif olarak kullanılmayan yöntemler incelendiğinde ise öğrenci merkezli yaklaşımların kullanımında sınırlılıklara yol açan noktalara değinildiği fark edilmektedir. Görüşülen öğretmenlerin hepsi, dersi işlerken o sırada anlatmakta oldukları konuya göre farklı yöntemler ve teknikler kullanmak istediklerine; ancak öğrenci merkezli yöntemlerinin kullanımının sınırlı olduğuna vurgu yapmıştır. Bunun, sürecin kitaba bağlı şekilde ilerlemesi, zamanın kısıtlı oluşu, fiziksel koşulların (müzik sınıfı ve donanımı) yetersizliği ve öğrenci seviyelerinin düşüklüğü gibi unsurlardan kaynaklandığından söz etmişlerdir. Sürecin amaca yönelik ilerlemediğini ve her şeyin

öğretmenin bireysel çabalarına bağlı olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğu aktif bir şekilde en sık başvurdukları öğretmen merkezli yöntemler veya tekniklerin, sunum ve gösterip yaptırma olduğu söylemiştir. Bunları, kulaktan şarkı öğretimi, soru-cevap gibi yöntem ve teknikler izlemektedir. Bu konudaki öğretmen görüşleri aşağıdaki gibidir:

Ö3: *Derslerimde kullandığım yöntemler, anlatım yöntem, sunum yöntemi. Ondan sonrasında, gösterip yaptırma yöntemini kullanıyorum çok sık. Zaten bizim alana yönelik daha çok gösterip yaptırma yöntemi müzik öğretmenlerinin sık kullandığı bir yöntem. Bu yöntemler dışında aynı zamanda neler yapılabilir? Orff u kullanmaya çalışıyorum, Kodaly kullanmaya çalışıyorum ama o da çeşitli sorunlara sebep olabiliyor.*

Ö9: *Ders sürem ve materyallere erişimimin kısıtlı oluşundan dolayı geleneksel yollarla eğitim veriyorum. Müzik programında dünyaca kabul gören bazı özel öğretim yöntemlerinin adları geçiyor; Orff, Dalcroze, Suzuki, Kodaly gibi... Ancak bunları kullanabilmek için ne materyal ne de yeterli süre var.*

Ö10: *Dersin amaçlarını hedefe taşımak için çok fazla yöntem var aslında. Ama okullardaki olumsuz şartlar bunlara engel teşkil etmekte. Program da bu konuda bir kolaylık sağlamıyor. Süreyi uzatmak yerine öğrenme alanlarından birini çıkarmayı daha doğru buluyor programı hazırlayanlar. Ben ve meslektaşlarım sadece çaresizce kazanımları olduğu kadar gerçekleştirmeye çalışıyoruz.*

Bu bulgular ışığında öğretmenlerin müzik dersini geleneksel yöntemlerle işledikleri, öğretmenin süreçte öğretici olarak konumlanması durumunun hala devam ediyor olduğu ve öğretimin sunuş stratejisiyle gerçekleştirildiği sonucuna varılmaktadır. Bunun sebeplerinin altında sürenin azlığı ve materyal eksikliğinin de yattığı anlaşılmaktadır. Programlarda

kullanılması öngörülen özel öğretim yöntemlerinden bazıları olan Dalcroze, Suzuki, Kodaly gibi yöntemlerin bu programda uygulanmadığı, ancak öğretmenlerin bir bölümün Orff yöntemini kullandığı görülmektedir.

Öğretmenlere, süreç değerlendirmeye ilişkin, son olarak "Süreçte yaşadığınız sıkıntılar nelerdir?" sorusu yöneltilmiştir. Süreçte yaşanan sorunlar teması adı altında; Süre, kalabalık sınıf, materyal yetersizliği, teknolojik olanaksızlık, sınıfın fiziki şartları/ortam, öğrenci seviyesi farklılıkları ve program-sistem sorunu olmak üzere 6 kategoriye odaklanılmıştır. Öğretmenlerin hemen hemen hepsi benzer sorunlar üzerinde durmuştur. Bunların, başında zaman problemi gelmektedir. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerine aşağıdaki alıntılarda yer verilmiştir:

Ö1: Burada güçlükler olarak işte kaynak, ders saatinin az olması, müzik dersliğinin bulunmaması, çocukların hazırbulunuşlukları.

Ö2: Valla uygulama sürecinden anlattığım kıstaslar yüzünden çok memnun değilim. Ders saatlerimizin yetersiz olmasından kaynaklanıyor büyük bir çoğunluğu zaten. Hepsini bir araya sıkıştırmaya çalışıyoruz o yüzden de ne yapacağımızı çok bilemiyoruz diye düşünüyorum.

Ö3: Uygulama sürecinden kesinlikle memnun değilim.

Ö4: Aslına bakarsanız 40 dakika boyunca çok yoruluyorum. Koştura koştura anlatıyorum gibi geliyor. Bu beni yorduğu kadar çocukları da yoruyor. Hem enerjik olayım derken kendimden çok yiyorum. Ama maalesef ders saatleri yavaş olmamıza müsaade etmiyor. O yüzden pek memnun kalamıyorum.

Ö5: Uygulama sürecinde dönütler çok geç olabiliyor. Belki 4 veya 6 ders saatinde kazanılması gereken kazanım 1 ders saatine sıkışıyor. Bazı etkinliklerin pekişmesi gereken kazanımları süreçte yapamıyoruz. Uygulama

sürecinde karşılaştığım en büyük zorluklardan biri zaman bence.

Ö9: Memnun değilim. Öncelikle dediğim gibi süre sıkıntımız var. Materyal, hazırbulunuşluk düzeyi vs bunları saymıyorum artık. Uygulama süreci programın öngördüğü gibi gerçekleşmiyor. Çok daha temel ihtiyaçlara cevap vermemiz gerekiyor öncelikle.

Ö10: Çok sorunlu geçiyor. Bence öğrenciler de memnun değildir. Karşılaştığım güçlüklerin başında zaman geliyor.

Öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde, zamanın konusunun dersin başarıya ulaşması önündeki en büyük engel olduğu, buna, seviyesi düşük öğrencilerle derslerin istenilen düzeyde yürümüyor oluşu ve sınıflardaki seviye farklılıkları gibi sıkıntılar da eklendiğinde, sürecin başarıyla ilerlemesinin daha da güçleştiği sonucuna varılabilir.

Sınıf İçi Gözlemlere İlişkin Bulgular

Gözlem sınıfında öğrencilerin çoğunlukla müzik dersini sevdikleri ve öğrenmeye hevesli oldukları görülmüştür. Yapılandırmacı anlayışa göre, öğretmenin öğrencilerine ve onların sorularına önem verdiği, öğrencilerin yanıt vermesini sabırla beklediği, dersi sırasında sorduğu sorularla öğrencilerin konuyu anladığından emin olmaya çalıştığı, gerekli gördüğü yerlerde sınıf içi tartışma ortamına zemin hazırladığı ve hepsinden önemlisi, öğrencilere müzik dersini sevdirdiği görülmektedir. Seviye farkı gözetmeksizin, derse katılımın tam olması adına sözlü yolla ve vücut dilini kullanarak öğrencilerin motivasyonunu yükseltmeye uğraşmaktadır. Örneğin, katılımın yalnızca birkaç öğrenciyle sınırlı olduğu derslerde, tüm öğrenciler parmak kaldırmakta ve soruları yanıtlamaya çalışmaktadır. (Bu açıklamalar gözlem sınıfı için mi, yoksa yapılandırmacı anlayışa uygun bir sınıfta olması beklenenleri mi

ifade ediyor?) Gözlem okulundaki görsel-ışitsel materyal sayısı azdır. Müzik sınıfları olmadığı için öğrenme ortamında öğretmenin ya da öğrencilerin yapmış olduğu flashcard (Türkçe olarak “şimşek kart” kullanılabilir) çalışmaları, öğrencilerin yapmış oldukları pano çalışmaları gibi çalışmalar yoktur. Öğretmen ders esnasında bu materyalleri aktif biçimde kullanamadığı ve öğrencilerin dikkatini çekemediği için, geleneksel yollarla ders işlemektedir. Öğretmenin en sık kullandığı materyal ders kitabı ve yazı tahtasıdır. Teknoloji kullanımı ile ilgili, gözlem sınıfında, öğretmenin kendi imkanlarıyla aldığı mini projeksiyon cihazı ile öğrencilere, notaların tarihçesini anlatan bir belgesel izlettiği görülmüştür. . Başka bir ders saatinde de öğretmenin sınıfa gitarını getirdiği ve kulaktan şarkı öğrettiği gözlemlenmiştir. Öğrencilerin derse daha büyük oranda katıldıkları gözlemlenmiştir.

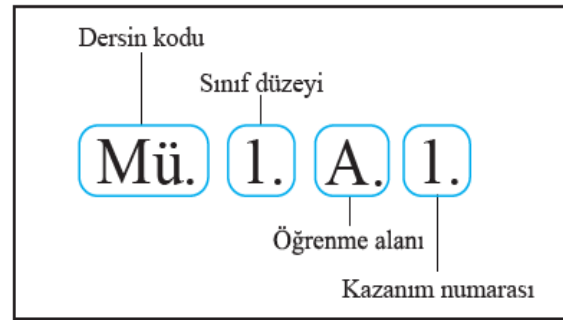
Süreç: Programın İşleyişi/ Kullanılan Yöntemler.

Program sürecinin işleyişinde başvuru yöntemler ve teknikler, öğretmen-öğrenci ilişkisi, öğrencilerin motivasyon düzeylerine ilişkin gözlem yapılmıştır. Derslerin işlenişine yönelik yapılan gözlemler ışığında, müzik öğretmenin geleneksel yöntemlerle ders işlediği ve yapılandırmacı anlayışı derslerine entegre edemediği söylenebilir. Dersler öğretmenin aktarıcı rolünde, öğrencilerin ise alıcı olduğu bir formatta işlenmekte ve öğrenciler derse yeterince güdülenememektedir. Süreçte kullanılan yöntemler ise; kulaktan şarkı öğretimi, soru-cevap yöntemi ve gösterip yaptırma olarak belirtilmiştir. Dersin süresinin az oluşu, öğrencilerin seviyelerinin yetersizliği, materyal eksikliği ve sınıfların etkili bir müzik eğitimi için olması gerekenden kalabalık olması, bu duruma yol açan sebeplerin başlıcalarıdır.

Doküman Analizine İlişkin Bulgular

Programın incelenmesi.

Programın yapısı incelendiğinde öğrenme alanı temelli yaklaşımın benimsendiği görülmektedir. Programda her sınıf düzeyinde ‘Dinleme-Söyleme’, ‘Müziksel Algı ve Bilgilenme’, ‘Müziksel Yaratıcılık’, ‘Müzik Kültürü’ olmak üzere 4 öğrenme alanı bulunmaktadır. Müzik Dersi Öğretim Programı’na dahil edilen kazanımlara, öğrenme alanlarına göre numara verilmiştir.



Şekil 1. Kazanım Künyesi Şeması

Öğretim programında sınıflar bazında öğrenme alanları ve süreleri tablolar halinde verilmiştir. Burada en çok dikkat çeken eskiden “Dinleme-Söyleme-Çalma” olan öğrenme alanının yeni programda sadece “Dinleme-Söyleme” olarak ele alınmasıdır. Öğrenme alanları ve süreleri aşağıdaki gibidir:

Tablo 3. Öğrenme Alanları ve Süreleri

5. Sınıf					
	Dinleme-Söyleme	Müziksel Algı ve Bilgilenme	Müziksel Yaratıcılık	Müzik Kültürü	Toplam
Kazanım Sayısı	6	7	6	4	23
Önerilen Süre	17	7	7	5	36
Önerilen Sürenin Oranı	%47	%19	%19	%14	%100

Öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyelerinin kâğıt üzerinde yüksek olduğu,

mevcut müzik öğretim programının; ölçme-değerlendirmenin sınavla yapılmasının zorunlu bulunmadığı koşullarda programdaki öğrenme alanlarında gelişime yönelik, yapılandırmacı anlayışa uygun ve hem öğrenci merkezli hem de etkinlik odaklı, yararlı bir program olduğu söylenebilir.

5. Sınıf Müzik Ders Kitabı'nın incelenmesi.

Öğrencilerin müzikal anlamdaki yeterliliği müzik dersi kitapları aracılığıyla sağlanmaktadır. Ders kitaplarının, müziksel eğitici yaklaşım özelliklerine sahip olup olmadığını incelemek, bu noktada önem taşımaktadır. Ders kitabındaki kazanımların sayfalara göre dağılımı aşağıdaki gibidir;

5. SINIF KAZANIMLARI			
Dinleme-Söyleme	Müziksel Algı ve Bilgilenme	Müziksel Yaratıcılık	Müzik Kültürü
Mü.5.A.1. İstiklâl Marşı'nı anlamına uygun söylemeye özen gösterir. (§10-14) Mü.5.A.2. Farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir. (§25-28) Mü.5.A.3. Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır. (§54-59) Mü.5.A.4. Seslendirdiği müziklerde gürlük ve hız değişikliklerini uygular. (§38-42) Mü.5.A.5. Türk müziğinin makamsal yapısını fark eder. (§48-50) Mü.5.A.6. Müzik çalışmalarını sergiler. (§54-55)	Mü.5.B.1. Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır. (§19-24) Mü.5.B.2. Öğrendiği seslerin uzunluk ve kısalık özelliklerini ayırt eder. (§21-22) Mü.5.B.3. Öğrendiği seslerin incelik ve kalınlık özelliklerini ayırt eder. (§23) Mü.5.B.4. Müzikteki ses yüksekliklerini diyez üzerinde gösterir. (§21-22) Mü.5.B.5. Müziklerde farklı bölümleri ritim çalgılarıyla ayırt eder. (§32-37) Mü.5.B.6. Müziklerde temel hız ve gürlük basamaklarını ayırt eder. (§38-42) Mü.5.B.7. Sesin oluşumunu açıklar. (§15-18)	Mü.5.C.1. Dinlediği müziklerle ilgili duygu ve düşüncelerini ifade eder. (§56) Mü.5.C.2. Kendi oluşturduğu ritim kalıbını seslendirir. (§33-34) Mü.5.C.3. Müziklerdeki farklı bölümleri dansa dönüştürür. (§54-55) Mü.5.C.4. Müziklere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder. (§33-35) Mü.5.C.5. Farklı ritmik yapıdaki müziklere uygun hareket eder. (§61-63) Mü.5.C.6. Müzikle ilgili araştırma ve çalışmalarında bilişim teknolojilerinden yararlanır. (§66-68)	Mü.5.D.1. İstiklâl Marşı'nın tarihsel sürecini millî ve manevi değerlerle ilişkilendirir. (§10-14) Mü.5.D.2. Bireysel müzik arşivini oluşturur. (§65) Mü.5.D.3. Farklı türdeki müzikleri dinleyerek beğeni ve müzik kültürünü geliştirir. (§65) Mü.5.D.4. Atatürk'ün müziğe verdiği önemi araştırır. (§46-47)

İlk baskısı 2018 yılı olan kitabın içeriği bakımından, kitabın toplamında 4 ünite yer almaktadır. Her ünite; dinleme ve söyleme, müziksel algı ve bilgilenme, müzikal yaratıcılık, müzik kültürü olmak üzere dört öğrenme alanına odaklanmıştır. Bunun yanında, her ünitenin en sonunda, "Neler Öğrendik" başlıklı bir bölüm bulunmakta ve öğrenciden, söz konusu üniteye öğrenilenleri uygulamaları istenmektedir. Ünite sonlarındaki ölçme soruları kazanımlar bazında incelendiğinde, hepsinin işlenen kazanımları ölçtüğü görülmektedir.

Birinci ünite yaklaşık olarak 18 sayfadır. Her üniteye olduğu gibi üniteye girişte birleşik iki sayfanın oluşturduğu perde-sayfa mevcuttur. Bu perde sayfada konular, neler öğrenileceği ve anahtar kelimeler yer almaktadır. 1. ünite İstiklâl Marşı ile ilgili bir bilgi kutucuğu ile başlamakta ve bilgilenme, dinleme ve yazma alıştırmaları ile devam etmekte, bunları da yazma ve söyleme alıştırmaları takip etmekte. Ardından sesin oluşumu ve emel müzik yazı ve öğelerinin öğretimi ve pekişmesine yönelik alıştırmalar ile bölüm sona ermektedir. Bir ünite okuma parçası ile, bir başkası bulmaca etkinliği ile başlamaktadır.

Kimi ünitelerde bulmacalar, kimilerinde ise bilgi kutucukları ve bilgi veren “Biliyor musun?” bölümleri bulunmaktadır. Beceri esaslı hazırlanmış olan kitapta çalma konusu dışındaki diğer becerilere yönelik etkinlik ve aktivitelere fazlasıyla yer verilmektedir. Bu açıdan bakıldığında kitabın programa uygun olduğu söylenebilir. Kaynakça bölümü hariç, toplam 78 sayfadan oluşan kitapta, bilinmeyen müzikal terimler için sözlük ve zevk eğitimi için ekstradan eklenmiş şarkılardan ve türkülerden oluşan bir dağarcık bölümü bulunmaktadır. Kitapta Barış Manço gibi Türk müziğinin önemli isimlerinin eserlerine yer verilmiş ve konuların başında yer alan “Bu Konuda Neler Biliyorum” bölümleri ile öğrenciler derse güdülenmiştir. Kitap, kazanımlar bazında incelendiğinde, 5. sınıfın bütün kazanımlarını karşıladığı görülmektedir. Kitapta her ünite teması için ayrı bir renk seçilmiş ve etkinlik künyeleri dahil olmak üzere tüm üniteye o renk hâkim olmuştur. Kitapta kullanılan etkinliklerin künyeleri “etkinliğin adı, etkinliğin amacı, araç ve öğeleri büyükçe ve anlaşılırdır. Nota ile ilk kez tanışan öğrencinin rahatça okuyabileceği gibidir. Fiziksel açıdan kitap ve sayfaları kalitelidir ve anlatım birçok görsel ile desteklenmiştir. Özetle kitabın çocukların giriş özelliklerini ve başarıya ulaştırılması beklenen kazanımları göz önüne alarak özenle işlediği ve özenle hazırlandığı tespit edilmiştir.

Tartışma

Program kılavuzunda öğretmenlerin sınıf içerisindeki rolleri; öğretmen ve öğrencilerden beklenen davranışlar açıklanmış, öğrencilerin müzikal beceri edinimine ilişkin 4. sınıftaki tüm yeterlilikleri gerçekleştirdikleri ve 5. sınıf için hazır oldukları varsayılmıştır. Öğrencilerin farkındalık ya da başarı

seviyeleri arasındaki farklılıklara bakılmaksızın, 23 standart kazanım belirlenerek bunların yıl sonuna kadar uygulanması talep edilmiştir.

Öğretmenlerin programın girdilerine dair görüşleri bütünü olumsuz olmasa dahi, olumsuza yakındır. Sınıflardaki ve okullardaki seviye farklılıkları öğretmenlerin en sık sözünü ettiği olumsuzluktur. Öğretmenler, öğrencilerinin hazırbulunuşluk düzeyinin genel olarak düşük olduğunu ifade etmişlerdir. Aynı zamanda öğretmenler bu seviye düşüklüğünün sebebine ilişkin, 4. sınıfta alınan müzik eğitiminin yetersiz oluşuna ve çocukların bu dersi alanın uzmanları ile işlemleri gerektiğine de vurgu yapmışlardır. Görüşmeye katılan öğretmenlerin görüşleri doğrultusunda, ilkokulda müzik dersine müzik öğretmenlerinin girmesi gerektiği sunulan öneriler arasındadır. Altun ve Uzuner’in (2018:12) bulguları bu araştırmanın bulgularını destekler niteliktedir.

Materyal özellikleri ile, programın zayıf yönlerine dair değerlendirmelere paralel biçimde, ders kitabının yetersiz olması, görsel işitsel materyal özelliği/CD olarak değerlendirilmiştir. Genel müzik eğitimi için ayrılan kaynaklar ve araç-gereçler müzik derslerinin kalitesini yükseltmektedir. Yine öğretmenlerin yarısı, öğrencilerini, düşük hazırbulunuşluk kategorisinde değerlendirirken; diğer yarısı yüksek hazırbulunuşluk, bireysel farklılıklar ve giriş özelliklerine etki eden faktörlere değinerek ailenin sosyo-ekonomik düzeyi, ön bilgi eksikliği ve duyuşsal özelliklerin öğrenci giriş özelliklerini etkilediğinden söz etmiştir. Öğretmenlerin çeşitli sebeplerden ötürü dersin önemini kavranmasında başarılı olamadığı, öğrencilerin motive olamadığı ve dersi takip edemediği, tahtaya yazmanın çok vakit aldığı, teorik bilgilerin soyutluğu

ve öğretmenlerin dersi öğretmen-merkezli bir şekilde işlemek zorunda kaldığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Fatih Projesi ile, okullara akıllı tahta ve bilişim destekli eğitim imkânı sağlanması, müzik dersi için müzik öğretmenlerini umutlandırmıştır. Ancak EBA (Eğitim Bilişim Ağı)'da da müzik dersine ilişkin yeterli içerik ve alıştırma mevcut olmadığından, müzik derslerinde bilişim destekli bir eğitim gerçekleştirilememektedir. Müzik öğretmenleri ile yapılan görüşmeler, program materyallerinin çocukları olumlu yönde etkilediğini göstermektedir. Özellikle öğretmenler, programda yer alan Orff çalgılarını (ksilofon, üçgen, davul vb.) derste kullanarak olumlu sonuçlara ulaşabilmektedir. Okulların fiziksel olanakları ve araç-gereç yetersizlikleri, ünite programını belirlenen süre içinde gerektiği gibi işlemeye büyük sorunlara yol açmaktadır. Bu durum, Canbay'ın (2007:69) araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Bu konuda görüşmelere katılan öğretmenlerin eksikliğine en çok vurgu yaptığı materyal akıllı tahta olup, bu eksikliğin, öğretmenleri düz bir anlatıma ittiği sonucuna varılmıştır. Bu sonuç Gürgeç'in (2009:1), müzik derslerinde, yaygın olarak, 'aktarmacı' ya da 'edilgen' öğretme adı verilen geleneksel öğretim yöntemlerinin kullanılması tespitini güçlendirmektedir. Diğer yandan sınıfların kalabalık oluşu, müzik ders saatinin yetersizliği gibi birtakım olumsuzluklar, öğrencilerin derse aktif katılımına engel teşkil edebilmektedir. Teknolojik gelişmeleri takip ederek çağdaş bir müzik öğretim yöntemi kullanmanın, öğrencinin dersi daha verimli ve aktif olarak geçirmesine imkân sağlayacağı ve bunun akademik başarıyı olumlu yönde etkileyeceği düşünülmektedir. Bu bağlamda materyal eksikliklerinin giderilmesi oldukça önemlidir. Şen ve Mert (2019:24) de, çalışmasında, müzik

öğretiminde teknoloji destekli materyallerin kullanımının öğrencilerin derse karşı ilgi ve isteklerini artırdığını, müzik öğretim programında yer verilen teorik bilgilerin öğretimini kolaylaştırdığını ve öğretmenin zamanı etkili ve verimli bir şekilde kullanabilmesine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Bu veriler araştırmamızı destekler niteliktedir.

Yine Köroğlu'nun (2007:43) araştırması, 2007 müzik dersi öğretim programının girdi boyutuna ilişkin, programda yer verilen materyallerin öğrencileri olumlu yönde etkilediğini, fakat öğretmenlerin görev yaptıkları okullarda donanım bakımından eksikliklerin söz konusu olduğunu göstermiştir.

Süreç değerlendirme boyutuna ilişkin olarak sürecin amaca uygun şekilde ilerlemesine ilişkin olumsuz ve kısmen olumlu görüşler bildirilmiştir. Bu görüşler programın içeriği ve içeriğe ayrılan sürenin zıtlığına işaret etmektedir. Bu bulgular gözlem ve doküman analizleriyle de desteklenmiştir. Öğretmenler teori ve pratik farkına işaret ederek, sürecin amaca uygun bir şekilde gerçekleşmediğinin, konuların eski sisteme göre işlendiğinin, sınavlar, ders kitabı, fiziksel olanakların sınırlılığı, sürenin kısıtlı oluşu, ders içeriğinin yoğunluğu vb. birçok unsurun, süreci verimsizleştirdiğinin altını çizmişlerdir. Program 2017-2018 eğitim öğretim yılından itibaren uygulanmakta olup, öğretmenler, sürece ilişkin eksikliklerin sorgulanmadığını ve bundan dolayı memnuniyetsizliklerini dile getirmişlerdir. Süreçte kullanılan yöntemler zaman ve materyal yetersizliği gibi nedenler yüzünden öğretmen merkezli yöntemlerdir. Yapılan gözlemlerle de sürecin öğrenciler ve öğretmenler açısından beklendiği gibi gerçekleşmediği ve yoğunluklu bir şekilde öğretmen merkezli olduğu görülmüştür. Araştırmaya dahil olan öğretmenlere göre, program

çerçevesindeki kazanımlara ayrılan süre yeterli değildir. Sınıfların kalabalıklığı, teorik konuların ağırlıklı olması ve müzik dersinin uygulamalı bir ders olması bu duruma yol açan sebepler arasındadır. Nacakçı (2010:363) programın uygulanmasında öğretmenlerin alt yapılarının yetersiz oluşuna, müzik dersi programı için bir ders kitabının bulunmamasına, öğretmenlerin yeni yaklaşımlara dayalı aktif öğrenme yöntemlerine yeterince başvurmadıklarına, programın öğretmen-merkezli geleneksel yöntemlerle uygulandığına ve öğretmenler tarafından yeterince anlaşılamamış olduğuna dikkat çekmektedir. Müzikal etkinliklerin amacına uygun şekilde yürütülebilmesi için sınıf mevcudunun yüksek olmaması, müzik dersinin işlendiği sınıfların ders için uygun olması ve programda yer alan etkinliklerin gerçekleştirilebilmesi için haftalık müzik ders saatinin yeterli olması gerekmektedir. Araştırmanın sonuçları, bu bakımdan, Umuzdaş ve Levent'in (2012:61) ilköğretim müzik dersi süresinin ve müzik dersliklerinin fiziki koşullarının müzik öğretmenleri tarafından yetersiz bulunduğu araştırmanın sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Araştırma sonucunda müzik öğretmenlerinin, programda yer alan kazanımları, müziği öğrenmek ve anlamak adına yetersiz bulunduğu anlaşılmıştır. Bu durumun başlıca sebepleri; programın çok detaylı olması, müfredatın uygulamadan ziyade teorik bilgiye dayandırılması, program kapsamında başta makamlar olmak üzere oldukça ağır konuların yer alıyor olması ve temel konulara yeterince ağırlık verilmiyor olmasıdır. Cesur (2012:95) da araştırmasının sonucunda; müzik dersi öğretim programının içeriğinin fazla kuramsal olduğu, müfredattaki konuların anlatılmasının öğrencileri dersten uzaklaştırdığı ve müzik dersini seçen

öğrencilerin sayısında azalma olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. Bu bakımdan Cesur'un çalışması, bu araştırmanın bulgularını desteklemektedir. Akkuzu ve Şen (2017:518) tarafından, 12. Sınıf müzik programı üzerine yürütülmüş araştırmanın sonuçları da süreç boyutuna dair, öğretmenlerin programda yer verilen müzikal bilgilerin öğrencilerin seviyesine göre olmadığı düşüncesinde olduğunu göstermiştir. Konuların üst bilgi seviyesinde dayalı olması, öğrencilerin ilkokuldan yetersiz birikimle gelmesi, okulun fiziki koşulları ve öğrenci profilinin söz konusu kazanımlar için uygun olmayışı Aksu'nun (2007:66) elde ettiği sonuçlarla da paralellik olarak, bu durumun sebepleri arasındadır. Araştırmanın sonuçları, solfej bilgisi bir yana, öğrencilerin notaların isimlerini dahi öğrenemediğini ortaya koymaktadır. Köroğlu'nun (2007:44) yürüttüğü araştırmanın sonucuna ise, 2006 yılı müzik programının süreç boyutuyla ilgili olarak, müzik öğretmenlerinin kazanımlara yönelik etkinlikleri yeterli gördüğü, ancak ders saatlerinin az oluşundan ötürü derslerin verimli bir biçimde işlenemediği anlaşılmıştır.

Müzik öğretiminde öğrencinin istek duymasını sağlamak mühim bir gerekliliktir. Programdan çıkarılan "Çalma" boyutu bu açıdan önem taşımaktadır. Yapılan görüşme ve gözlemlerin sonucunda, program için ayrılan sürede enstrüman çalmaya yönelik etkili bir eğitim verilemeyeceği aşikâr olsa da, öğrencilerin en çok istek duydukları konunun enstrüman çalmak ve müziğe aktif katılımı bu yolla gerçekleştirmek olduğu görülmüştür. Öğretmenler bugün artık öğretmenlerin inisiyatifine kalmış olan enstrüman eğitimi konusunda, programdaki makamlar gibi, ağır, 5. sınıf çocuğuna bir şey ifade etmeyen konular yerine çalma eğitiminin verilmesinin daha önemli ve derse güdüleyici olduğunda hem

fikirlerdir. Programa dahil olan makam öğretmenleri, öğrencilerin seviyeleri göz ardı edilmeden incelenmeli ve sadeleştirilmelidir.

Kısaca, sürecin hem öğrenci hem de öğretmenler için beklendiği şekilde gerçekleşmediği; programın ağırlığı, sürenin kısıtlılığı, materyal eksikliği, mevcut sınıf olanakları, öğrencilerin seviye farkları gibi. Birçok sorunun söz konusu olduğu anlaşılmıştır. Ardındaki felsefe, amaç ve kazandırılması hedeflenen beceriler açısından, 5. sınıf müzik eğitim programının faydalı bir program olduğu ifade edilebilir. Fakat, bütün olarak değerlendirildiğinde, programın girdi ve süreç boyutlarının birbiri ile örtüşmediği görülmektedir. İyi düzenlenmiş bir program kadar, uygun ve öğrenmeyi kolaylaştıracak materyalin kullanımı, nitelikli değerlendirme, öğretmen-öğrenci ilişkisi, veli-yönetici desteği, fiziksel ortam, teknolojinin aktif kullanılması gibi çok sayıda farklı unsur sürece etki etmektedir. Fakat programda bu hususlarda sınırlı bir gelişme gözlenmiştir.

1. Programın işleyişine dair öğretmen görüşlerine belli aralıklarla başvurulmalı, programın iyi işleyen ve aksayan yönleri saptanmalıdır.

2. Araştırmaya dahil olan müzik öğretmenlerinin, 1 saat olan haftalık ders süresinin yetersiz oluşuna yönelik görüşleri dikkate alınarak, ders saatleri artırılabilir.

3. Okullara kitap dışında da müzik dersi materyalleri (Orff çalgıları, Flashcardlar vb.) gönderilebilir. MEB, bünyesindeki müzik öğretmenlerinin gereksinim duyduğu müzik dersliği ve bu derslik için ihtiyaç duyulan piyano, projeksiyon, bilgisayar gibi materyallerin eksikliğini gidermeli ve bu konuda gerekli desteği sağlamalıdır.

4. Teorik olarak doğru fakat uygulanması ve ortama aktarılması

bakımından zor olduğu düşünülen hizmet içi eğitimlerin, gerçek sınıf ortamında ve gerçek ders süresinde, öğrencilerle birlikte gerçekleştirilmesi veya öğrencilerle birlikte yapılan uygulamaların video kaydı alınarak öğretmenler ile paylaşılması, kaydı tutulan örnek ders anlatımları ve uygulamalar üzerinden tartışılarak ve yorumlanarak ortama aktarılması önerilebilir.

5. Alınan görüşlerinden yola çıkarak, öğretmenlere belli bir çerçeve dahilinde kendi programlarını hazırlamaları ve programların esnekliği noktasında daha fazla özgürlük tanınabilir. Bunun yanında, öğretmenlerin ders kitabı veya kaynak kitap seçimini kendi öğrencilerinin seviyelerine göre seçmesine müsaade edilebilir. Böylece, başarı seviyesi düşük okullarda, durum biraz da olsa iyileştirilebilecek; seviyesi yüksek öğrencilerin diğer becerilerinin gelişimine yönelik daha fazla zaman ayrılabilir. Okul seviyeleri, olanaklar ve öğrenciler arasındaki farklar göz önünde bulundurularak yapılan düzenlemelerle, program; uygulanabilirlik sürdürülebilirlik ve kullanılabilirlik gibi kriterleri sağlayabilir.

6. Programda mevcut olan şarkılar yenilebilir, değişen toplumsal koşullara uygun ve çocukların da ilgisini çekecek güncel, öğrencilerin söylemekten zevk alacağı yeni şarkılar, program kapsamına alınabilir. Bu doğrultuda, hazırlanacak bir form aracılığıyla bilgi toplanıp, ihtiyaçlar doğrultusunda yeni şarkılar yapılabilir.

7. Programda yer alan makamsal bilgiler, öğrencilerin başarı seviyeleri göz önünde tutularak yeniden değerlendirilmelidir.

Etik Kurul Kararları

Kurum ad: Mardin İl Milli Eğitim

Müdürlüğü

Tarih: 19/06/2018

Sayı:26468960-044/22479

KAYNAKÇA

- Akkuzu D, Y., Şen Ü, S. (2017) *12. sınıf müzik dersi öğretim programının cipp “bağlam, girdi, süreç, ürün” modeline göre değerlendirilmesi*, Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi
- Aksu, C. (2007). İlköğretim 8. sınıf müzik programının hedeflerine ulaşma düzeyinin değerlendirilmesi (Yayımlanmamış Doktora tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Altun, Z, D., Uzuner, F, G, (2018) *Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik tutumlarının incelenmesi*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18 (3).
- Barış, D. ve Ece, A. (2007). “Cumhuriyet’ten günümüze toplumsal kültürel değişim sürecinde müzik ve müzik eğitimi”, Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi, 10-15 Eylül 2007, Ankara/Türkiye.
- Canbay A. (2007). *Müzik öğretmenlerinin ilköğretim müzik dersi öğretim programına yaklaşım ve görüşleri*, Atatürk Üniversitesi Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi, cilt.2, ss.15-29
- Cesur, D. (2012). Ortaöğretim müzik dersinin işlevselliği (Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İzmir.
- Demirel, Ö. (2007). Eğitimde Program Geliştirme, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Erden M. A. (1995) Eğitimde program değerlendirme (*İkinci baskı*) Ankara: Pegem Personel Eğitim Merkezi Yayın, 12.
- Eşen, F. (2005) Eğitimin Sosyal Faydaları: Türkiye-ab Karşılaştırması, Milli Eğitim üç aylık eğitim ve sosyal bilimler dergisi, Yaz, Sayı:137
- Gürgeç, E. T. (2009). Farklı Müzik Eğitimi Yöntemlerinin Öğrencilerin Müziksel Becerileri Üzerindeki Etkileri. Bildiriler – 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 23–25 Eylül 2009, OMÜ
- Kocabaş, A. (1993). 1986 Lise müzik dersi öğretim programının Ege Bölgesi’nde görevli müzik öğretmenlerinin görüşlerine ve çağdaş program geliştirme ilkelerine göre değerlendirilmesi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Koroğlu, G. N. (2013). İlköğretim ikinci kademedeki görev yapan müzik dersi öğretmenlerinin 2006 müzik dersi öğretim programı ile ilgili görüşleri ve karşılaştıkları sorunlar (Yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Antalya.
- T.C. M.E.B. Tebliğler Dergisi (1949). Lise 1. Sınıf Müzik Programı, 26 Eylül 1949, Sayı: 557. (Elektronik Sürüm), <http://tebligler.meb.gov.tr/index.php/tue-m-sayilar/viewcategory/13-1949>
- MERT, E, ŞEN, Ü. S. (2019). İlköğretim 7. Sınıf Müzik Öğretiminde Teknoloji Destekli Materyal Kullanımının Akademik Başarıya Etkisi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 23 (Özel Sayı) , 2113-2139.
- Nacakçı, Z. (2010). “Müzik Öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Müzik Dersi Öğretim Programına İlişkin Görüşleri ve Programı Uygulama Yöntemlerinin Belirlenmesi”, Milli Eğitim Dergisi, 39 (185), 353 – 364.
- Ornstein, A. C., & Hunkins, F.P. (2004) Curriculum foundations: principles and theory. Boston: Allyn and Bacon.

- Özdemir, S. M. (2009). *Eğitimde program değerlendirme ve Türkiye’de eğitim programlarını değerlendirme çalışmalarının incelenmesi*. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 6(2), 126-149.
- Patton, M.Q. (2002) *Qualitative research and evaluation methods* (Third edition.) Thousand Oaks, California: Sage Publishing
- Popham, W.J. (1993). *Educational evaluation*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.
- Ryan, G.W. & Bernard, H.R. (2000) “Data Management and Analysing Methods”, *Handbook of Qualitative Research* (Editör: Denzin and Y. Lincoln), (2.basım), 768-802, Sage Yayıncılık, Thousand Oaks. CA.
- Stufflebeam, D.L. (1983) *The CIPP Model for Program Evaluation*. In: Madaus, F.F., Scriven, M. and Stufflebeam D.L., Eds., *Evaluation Models: Viewpoints on Educational and Human Services Evaluation*, Kluwer, Norwell, 117-141.
- Şen, Ü. S. (2011). *Müzik öğretiminde bilgisayar destekli programlı öğretim yönteminin etkililiği* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Uçan, A. (1989). *Ülkemizde Müzik Öğretimine Genel Bir Bakış*, (Bildiri), *Ortaöğretim Kurumlarında Müzik Eğitimi ve Sorunları*, 3-43, Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi* (Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2002). *Türkiye’de Çağdaş Sanat Eğitiminde Öğretmen Yetiştirme Süreci ve Başlıca Yapılanmalar*. Gazi Üniversitesi “1. Sanat Eğitimi Sempozyumu.” Ankara, s.1-23

Umuzdaş, S. ve Levent, A. (2012). *Müzik öğretmenlerinin ilköğretim müzik dersi işleyişine yönelik görüşleri*. YTÜ Eğitim Fakültesi Dergisi, 9(1), 56-73.

Ünal, F. ve Ünal, M. (2010). *Türkiye’de Ortaöğretim Programlarının Gelişimi*, *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 1, 110-125.

Yıldırım, A. & Şimşek, H (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (Beşinci baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Purpose and significance.

The aim of this study is to evaluate the 5th grade music curriculum which was accepted in 2017 and started to be implemented in 2018-2019 academic year according to Stufflebeam's CIPP model. In this context, it is aimed to find answers to the research questions aiming to examine the research problem in certain aspects.

The student first meets the music teacher in the 5th grade and the foundation of music education is laid here. A strong and qualified music education is expected to influence and support the success of the student in the educational institutions that he / she will continue in the future. The aim of this research is to assess the teachers' views about the 5th grade music curriculum which was put into practice in 2017, to identify the deficiencies or misapplications of the program and to make suggestions for the elimination of these deficiencies or mistakes. This study, which was designed according to the constructivist approach and which has been implemented for 1 year,

is important in terms of contributing to the insufficient feedback about the elementary music curriculum. until now of a music education program in Turkey due to the absence of any research judged by a comprehensive model carries the distinction of being the first in the area.

Methodology. In this study, which aims to get the opinions of 5th grade music teachers for the 5th grade music lesson curriculum which was prepared in 2017 and put into practice in 2017-2018, it was aimed to conduct a holistic program evaluation study by using qualitative research methods, interview, observation and document analysis used. 10 music teachers working in Mardin participated in the research. Teachers' opinions about the program were collected through a semi-structured interview form. The interview form was developed by the researcher within the framework of the CIPP assessment model and developed for the CIPP assessment model of Stufflebeam. In the process of developing the interview form, first of all, the relevant literature review was conducted and an interview form consisting of 3 sections (personal information, input and process) and 7 questions was developed by using CIPP questionnaire forms in the literature. The interview form prepared was presented to the opinions of two faculty members who are experts in the fields of music education and training programs and teaching in terms of content and suitability and examined in terms of scope validity. At the same time; Since interviews, observations and document analysis are performed, the data is diversified. Therefore, the results of

the interviews were supported by observation and document analysis. While preparing the program evaluation plan, firstly, the literature application on the subject was examined and the program application was examined. The matrix prepared by Stufflebeam on the purpose, method and techniques that can be used for the purpose of being an example to the model studies was examined and qualitative measurement tools to be used in this research were developed. Part of the interviews conducted individually were recorded with the voice recorder, and part of the interviews were recorded with the technique of taking notes. The interviews were digitized and edited as a Word document and interpreted with content analysis. Data analysis was started by reading the interview form which was transcribed in three columns several times by the researcher and trying to make inferences from the whole text. At the far left of the column are the research questions, in the middle part the interview data, to the right are the codes and categories. The sentences, which were transferred to the manuscript by taking notes, were analyzed word by word and key concepts were coded and marked with colored pencils. Based on the codes, the categories that could explain the data in a general framework were reached and the themes that gather the codes under certain categories were found as umbrella concepts. The resulting themes were interpreted in the context of the input and process phase of the Stufflebeam Assessment Model.

Findings. Based on the data on the input and process dimensions of the program: it

was found that the program did not take into account the input characteristics of the students and that the materials presented to implement the program were insufficient. Based on the data on the input and process dimensions of the program: It was found that the program for input evaluation did not take into account the input characteristics of the students and the materials presented to implement the program were insufficient. As for process evaluation: it was found that teachers experienced problems related to the time allocated to gains and that they used traditional methods of decks due to time-based problems.

Discussion and Conclusion. In the program guide, the roles of teachers in the classroom; The expected behaviors from the teachers and students were explained and it was assumed that the students fulfilled all the qualifications related to musical skill acquisition in the 4th grade and they were ready for the 5th grade. Regardless of the differences between students' level of awareness or achievement, 23 standard achievements were identified and requested to be implemented by the end of the year. Teachers' views on the program's inputs are close to negative, even if not entirely negative. Level differences in classrooms and schools are the most frequently mentioned negativity of teachers. The teachers stated that the level of readiness of their students was generally low. At the same time, teachers stressed that the reason for this low level was the lack of music education in the 4th grade and that the children should take this course together with the experts in the field. In line with the

opinions of the teachers participating in the interview, it is suggested that music teachers should attend the music lesson in primary school. Altun and Uzuner's (2018:12) findings support the findings of this study.

The methods used in the process are teacher-centered for reasons such as lack of time and material. According to the observations, it was observed that the process was not realized as expected for the students and teachers and that it was intensely teacher-centered. According to the teachers involved in the research, the time allocated to the gains within the program is not sufficient. The crowds of the classes, the emphasis on theoretical issues and the fact that the music course is a practical course are among the reasons that lead to this situation. Nacakçı (2010: 363) points out that the infrastructure of teachers is insufficient in the implementation of the program, that there is not a textbook for the music lesson program, that teachers do not apply to active learning methods based on new approaches, that the program is implemented with traditional teacher-centered methods and that it is not understood enough by teachers. In order for the musical activities to be carried out in accordance with the purpose, the class size should not be high, the classes in which the music course is taught should be suitable for the course and the weekly music lesson hours should be sufficient for the activities in the program to be realized. In this respect, the results of the study are similar to those of Umuzdaş and Levent (2012:61) in which the duration of elementary music lessons and the physical conditions of music

classrooms were found to be insufficient by the music teachers. In music teaching, it is an important requirement to ensure that the student feels the desire. The “Playback” dimension extracted from the program is important in this respect. As a result of the interviews and observations, although it is clear that no effective training can be provided in the time allocated for the program, it is seen that the most desired subject of the students is to play instruments and to actively participate in music. Teachers today agree that it is more important and motivating to teach the subject of instrument education, which is now up to teachers' discretion, rather than to heavy, 5th grade children who do not mean anything, like the authorities in the program. The doctrine of authority included in the program should be examined and simplified without disregarding the students' levels.

In short, the process is not as expected for both students and teachers; weight of the program, limitation of time, lack of material, available classroom facilities, level differences of students. many problems. It can be stated that the 5th grade music education program is a useful program in terms of the philosophy behind it, the aims and the skills that are aimed to be gained. However, when evaluated as a whole, it is seen that the dimensions of the program do not overlap. It can be said that there

is a process suitable for inputs and an evaluation suitable for this process.

As well as a well-organized program, many different factors such as the use of appropriate and facilitating learning,

quality assessment, teacher-student relationship, parent-administrator support, physical environment, and active use of technology affect the process. However, limited progress has been observed in these issues in the programs.